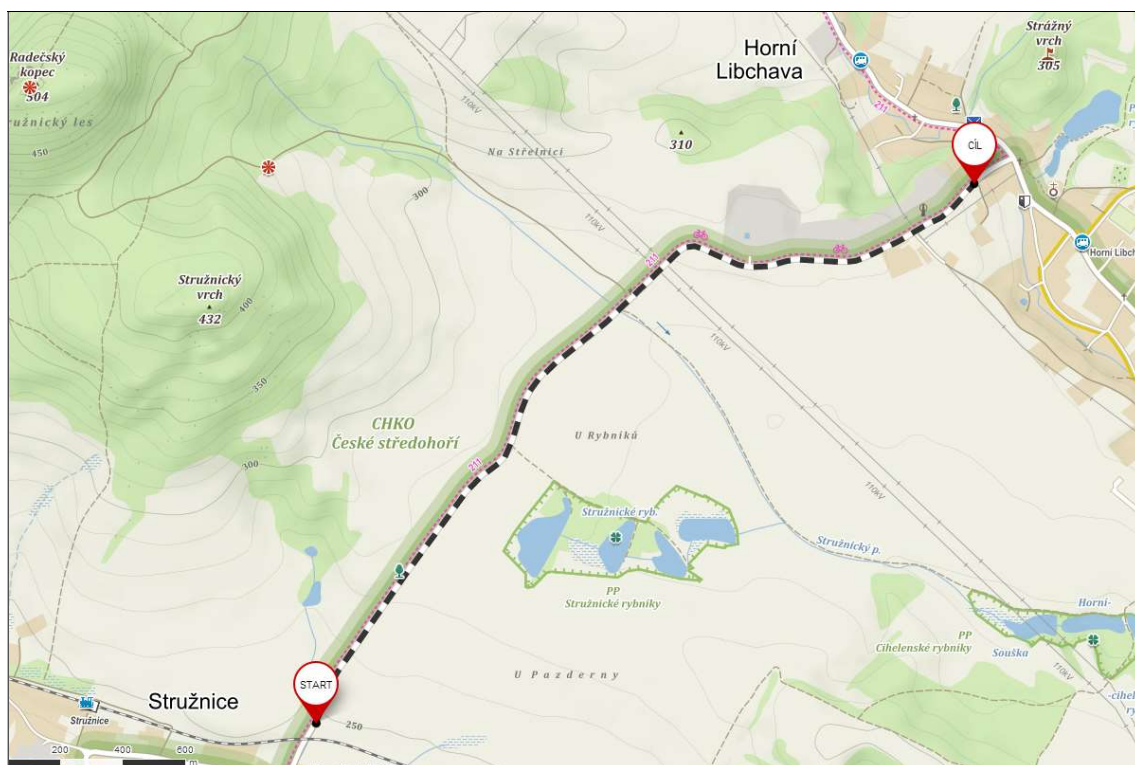

BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ

Biologické posouzení předmětného úseku silnice č. 26215

Zájmové území tvoří přibližně 3 km dlouhý úsek silnice č. 26215 mezi obcemi Stružnice a Horní Libchava. Místa zde najdeme stromový doprovod liniového charakteru, některé části podél silnice jsou v současnosti zcela bez doprovodné vegetace (vyjma vzácných ostrůvků křovin). Sledovaný úsek silnice je z obou stran ohraničen obytnou zástavbou.

Vyznačení zájmového území na mapě

Vzrostlé stromy charakteru oboustranné aleje se nacházejí v jižní třetině úseku mezi železničním přejezdem ve Stružnici a odbočkou k Manušickým rybníkům. Jedná se o starší hrušně, které, s ohledem na absenci dalších vzrostlejších dřevin v blízkém okolí, tvoří mezi poli a loukami ze zoologického hlediska poměrně významný interakční prvek.

Středová část silnice (přibližně k fotovoltaické elektrárně u obce Horní Libchava) zůstává v současnosti zcela bez stromů i hodnotnějších křovin. Naproti zmíněné elektrárně se nacházejí vysoké duby s keřovým doprovodem, několik dalších vzrostlých stromů a křovin pak lemuje silnici v místě klesání do obce Horní Libchava.

Stromy rostoucí podél silnice (v severní i jižní části) se nacházejí v poměrně dobrém stavu, nebyly zde pozorovány významnější dutiny vhodné např. pro netopýry.

Metodika provedeného monitoringu:

Výskyt živočichů na předmětné lokalitě byl s ohledem na rozdílnou metodiku sledován zvlášť z hlediska bezobratlých (především dřevokazného hmyzu) a zvlášť z hlediska obratlovců, především ptačích druhů a netopýrů.

Bezobratlí:

Průzkum probíhal v červnu až červenci 2019. Případný recentní výskyt význačných druhů byl zjišťován také v databázích a literatuře.

1) Prohlídka dostupných dutin a jejich okolí k zjištění přítomnosti dutinových saproxylofágních druhů hmyzu (hledání dospělých jedinců, popř. zbytků skeletu, larev a jejich trusu, podle kterého lze rovněž některé dutinové druhy hmyzu identifikovat).

2) Prohlídka a zjištění výletových otvorů ve kmenech pro identifikaci přítomnosti zvláště chráněných druhů dřevokazného hmyzu.

Obratlovci:

Lokalita byla navštívena v červnu a červenci 2019.

Stromy v aleji byly jednotlivě prohlédnuty za účelem zhodnocení stavu dutin z pohledu možných hnízdišť ptáků a dočasných či dlouhodobých úkrytů pro netopýry. Přítomnost těchto živočichů je sledována podle typických znaků (zbytky trusu, škrábance na kůře, hnízda, posouzení vhodnosti dutin a štěrbin pod kůrou k osídlení netopýry).

K monitoringu výskytu ptačích druhů v aleji a jejím okolí sloužily vokalizační projevy ptáků (zpěv) a přímá pozorování. Jednotlivé terénní návštěvy však nemohou plně nahradit dlouhodobé sledování lokality. Další informace týkající se zvláště chráněných druhů ptáků, které by mohly být realizací projektu dotčeny, proto doplnila recentní data z Nálezové databáze ochrany přírody AOPK ČR.

Zjištěné druhy živočichů

Bezobratlí:

Zvláště chráněné druhy a druhy z Červeného seznamu nebyly zjištěny.

Obratlovci:

Všechny ptačí druhy zjištěné na lokalitě v rámci zoologického mapování shrnuje následující tabulka s vyznačením druhů zvláště chráněné podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb, o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZCHD“). Druhy významněji vázané na stromový či keřový doprovod silnice jsou vyznačeny tučně.

Český název	Vědecký název	Stav ochrany podle legislativy
jiříčka obecná	<i>Delichon urbica</i>	
vlaštovka obecná	<i>Hirundo rustica</i>	ohrožená

BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ

kos černý	<i>Turdus merula</i>	
drozd zpěvný	<i>Turdus philomelos</i>	
drozd kvičala	<i>Turdus pilaris</i>	
holub hřivnáč	<i>Columba palumbus</i>	
hrdlička zahradní	<i>Streptopelia decaocto</i>	
holub domácí	<i>Columba livia f. domestica</i>	
strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>	
skřivan polní	<i>Alauda arvensis</i>	
bramborníček hnědý	<i>Saxicola rubetra</i>	ohrožený
pěnice slavíková	<i>Sylvia borin</i>	
tuhýk obecný	<i>Lanius collurio</i>	ohrožený
budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>	
sýkora modřinka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	
konipas bílý	<i>Motacilla alba</i>	
vrabec domácí	<i>Passer domesticus</i>	
strakapoud velký	<i>Dendrocopos major</i>	
vrána obecná	<i>Corvus corone</i>	
káně lesní	<i>Buteo buteo</i>	
luňák hnědý	<i>Milvus migrans</i>	kriticky ohrožený
luňák červený	<i>Milvus milvus</i>	kriticky ohrožený

Tabulka 1.: Druhy zjištěné na sledované lokalitě. Tučně jsou vyznačeni ptáci, kteří mají silnější vazbu na doprovodnou vegetaci rostoucí podél silnice.

Při terénním šetření na lokalitě byly zjištěny převážně běžnější druhy ptáků.

V rámci ZCHD byla zaznamenána přítomnost ohroženého bramborníčka hnědého a tuhýka obecného, který bude v tomto typu krajiny pravděpodobně poměrně běžným druhem. Zatímco vazba bramborníčka hnědého na stromy v alejích je vyloženě okrajová (dává přednost křovinám a vyššímu bylinnému patru), tuhýk liniový doprovod podél silnice nepochybně využívá ke sběru potravy a eventuálně i jako potenciální hnízdiště a pozorovatelný.

Ostatní zvláště chráněné druhy ptáků uvedené v tabulce (oba druhy luňáků a vlaštovka obecná) se pohybují na velkých areálech, stromy v aleji nevyužívají ani jako hnízdiště, ani ke sběru potravy, a zásahy do dřevin podél silnice lze z jejich hlediska hodnotit jako nevýznamné.

Podle Nálezové databáze ochrany přírody se v širším okolí sledované oblasti vyskytují i jiné běžnější ptačí druhy využívající mozaikovitý biotop stromů a keřů, které nebyly zaznamenány při terénním šetření, ale pravděpodobně se na lokalitě občasně vyskytují. Jde např. o další běžné druhy pěnic a sýkor, žlunu zelenou, straku, sojku či zvonky.

Některé zvláště chráněné ptačí druhy uvedené v této databázi (a vymapované relativně blízko předmětné silnice) jsou svým výskytem vázány na sousední vodní a mokřadní biotop v okolí Stružnických rybníků. Těchto ptáků se však zásahy do vegetace v okolí silnice netýkají.

Závěr zoologického monitoringu a doporučení k realizaci projektu

Z kategorie ZCHD obratlovců se vztahem k předmětné aleji byl na lokalitě zjištěn výskyt ťuhýka obecného (*Lanius collurio*). Zvláště chráněné druhy bezobratlých a druhy bezobratlých z Červeného seznamu nebyly zjištěny.

Plánované ořezy (ev. kácení) doporučujeme vždy provádět mimo období hnízdění ptáků. V širším okolí aleje se nachází poměrně velké plochy luk a polí, stávající linií vegetací je proto nutné považovat za poměrně významnou především z hlediska poskytnutí úkrytů i jako interakční prvek při přeletech ptáků. Současná početnost dřevin podél silnice je z pohledu biodiverzity spíše nízká.

Přítomnost netopýrů na lokalitě nebyla zjištěna. Ovocné stromy bez zjevných dutin nejsou těmito druhy preferenčně využívány. Ani několik větších dubů při severním konci úseku, z tohoto pohledu o něco vhodnějších, nevykazuje žádné zjevné známky pobytu netopýrů. Nepředpokládáme proto (v případě revitalizace aleje kolem silnice) žádný významný zásah do biotopu letounů.

Případná dosadba dřevin v aleji má pro všechny ptáky přímo vázané na keřovou či stromovou vegetaci podél cest do budoucna efekt jednoznačně pozitivní - navýší na lokalitě potravní příležitosti, v některých případech i počet míst vhodných pro stavbu hnízda.

Zpracovatelé:

bezobratlí: Josef Kadlec
obratlovci: Mgr. Olga Hušková

Použitá literatura a další zdroje:

- AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. 2019-07-25
- Netopýři v lesích: doporučení pro lesnickou praxi – Cepáková, E., Hort, L., vydala Česká společnost pro ochranu netopýrů (ČESON) roku 2013
- Zákon o ochraně přírody a krajiny, č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení Zákona ČNR č. 114/1992 Sb.
- Mapové podklady podle www.mapy.cz
- Červený seznam ohrožených druhů České republiky: Bezobratlí – Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] 2017, Příroda, Praha, 36: 1-612
- Brouci České a Slovenské republiky – Hůrka, K. 2005: Kabourek, Zlín, 390 pp.
- Brouci čeledi potěmnikovití (*Tenebrionidae*) střední Evropy. Beetles of the family Tenebrionidae of Central Europe. Novák V., 2014: Zoologické klíče. Academia, Praha. 418 pp.

BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ

Obrazová příloha:

Obr.1: Celkový pohled na alej od fotovoltaické elektrárny k severu (k Libchavě) – vpravo vzrostlé duby, podél silnice keřový doprovod

Obr.2: Středová část mapované lokality (pohled k jihu) – jednotvárný úsek s minimem doprovodné zeleně

Obr.3: Poměrně zachovalý úsek hrušňové aleje v jižní části u obce Stružnice (pohled k severu)